

ሓፈሻዊ ሓበሬታ ብዛዕባ mRNA (ኤምኤርኤንኦ) ዓይነት ክታቦት ናይ ኮቪድ-19 (ፕፋይዘር/ባዮንተክ፡ፎደርና ፕፊዘር/ባዮንተክ፡ፎደርና Pfizer/BioNTech, Moderna)

እቲ ክታቦት ውሑስን ዝሰርሕን ድዩ፡

ንነፍስወከፍ ናይ ክታቦት ባእታ ኣብ ስዊዘርላንድ ፍቓድ ይደሊ። ሽዑ ኣብ ውሕስነት፣ ሓይሊ ከምኡውን ዋሕስ ልዕል ዝበለ ኣድላይነት ክረክብ ኣለዎ። እቲ ናይ ስዊዘር ትካል ናውቲ ፈውስታት Swissmedic ነቶም mRNA ኣንጻር ኮቪድ-19 ዝኾኑ ባእታታት ክታቦት ኣዕርፎ ምስመርመሮም ኣፍቂድዎም። ውሕሳት እዮም ከምኡውን ይሰርሑ እዮም። ብዙሓት ኣሸሓት ሰባት እዞም ባእታታት ክታቦት ኣብ መጽናዕትታት ተዋሂቦም ኔሮም። እዚ ክታቦት ክብዝፍቀድ ኣትሒዞ ቢልዮናት ሰባት በዚኣም ባእታታት ክታቦት ተኸትቦም። እዚኣም ባእታታት ክታቦት ዋላ ኣብ ልዕል ዝበለ ዕድሞ ዘለዎም ሰባት ከምኡውን ኣብ ሕዳራት ሕማማት ዘለውዎም ሰባት ውሑሳት እዮም ከምኡውን ይሰርሑ እዮም። ውሕስነትን ሓይልን ናይዞም ባእታታት ክታቦት ብቐጻሊ ብኪሊታት ተቈጻጺሩ ኣሎ። ምጥቓም ክታቦት ልዕሊ ርክሳታት ክኸውን ኣለዎ። እዚ ምስተረኸበ ጥራይ እዩ እቲ ክታቦት ኣብ ስዊዘርላንድ ዝምከር።

ኣበይ ክኸተብ እኽእል፡

ምኣንግስቲ ናይ ክታቦት ስትራተጅን ምኽርታት ክታቦትን መዲቡ። ነቲ ምኽታብ ተሓታትነት ዘለዎም እዮም ክፍለ-ሃገራት እዮም። ኣበይ ክትኸተቡ ከምትኸእሉ ኣብቲ መርበብ ኢንተርኔት ወይ ኣብ ኢንፎርሜሽን ናይ ክፍለ-ሃገርኩም (www.foph-coronavirus.ch/cantons) ሓበሬታ ናድዩ። ወይ ንሓኪምኩም ወይ ንሰራሕተኛ ፋርማሲኮም ሕተቱ።

እቲ ክታቦት ከ ንመን ይምከር፡

ባእታ mRNA ዘለዎ ክታቦት ኮቪድ-19 ንኹሎም ካብ 12 ንላዕሊ ዘዕድሚኦም ሰባት ኢና ንመክር።

እዚ ምኽሪ ብሕልፊ ንዝሰብሰበ ይምልከት፡

- ብፍላይ ንሕማም ኮሮናቫይረስ ኣብ ሓደጋ ዘለዉ ሰባት፣ (ሓደ ሓደ (ርጉጽ) ሕዳር ሕማማት ዘለዎም፡ ልዕሊ 65 ዓመት ዝዕድሚኦምን ጥኑሳትን)
 - ኣብ ብሕታውን ሞያውን ከበቢኦም ጥብቂ ርክብ ዘለዎም።
- ዕድሚኦም ካብ 5 ክሳብ 11 ዝኾኑ ቆልዑ ብቲ ናይ ቆልዑት ባእታ ክታቦት ናይ ፕፋይዘር/ባዮንተክ(Pfizer/BioNTech) ንኸኸተቡ ንመክር።

መንገድ ባእታ ክታቦት mRNA ክኸተብ ዘይብሉ፡

ዝሰብሰቡ ሰባት ባእታ mRNA ዘለዎ ክታቦት ኮቪድ-19 ክወስዱ ኣይንመኽሮምን፡

- ኣብ ሓደ ባእታ ናይዞም ባእታታት ክታቦት ብርትዕ ዝበለን ዝተረጋገጸን ኣለርጂ ዘለዎም ሰባት፣ ብሕልፊ ኣብ Polyethylenglykol (PEG) ወይ Tromethamin (TRIS)። ካልእ ዓይነት ክታቦታት ውን ኣለዉ። ብኸብረትኩም ካብ ኪኢላ ኣለርጂ ምኽሪ ኣምጽኡ ኢኹም።
- ትሕቲ 5 ዘዕድሚኦም ቆልዑትን መንእሰያትን። ክሳብ ሕጂ እኹል ሓበሬታ ብዛዕባ ክታቦት ነዚ ዕድሞ ይህን።

ብኸብረትኩም ኣስተውዕሉ፡ ልዕል ዝበለ ረስኒ ኣለኩም ዶ፡ ሓሚምኩም ዲኹም ወይ ስግድግድ ይስምዓኩም ዶ፡ ሽዑ ናይ ክታቦት ቆጻራኹም ትቐይሩ። ንውጽኢት መርመራ ኮቪድ-19 ትጽባዩ ኣለኹም፡ ወይ ኣብ ግለላ ወይ ውሸባ ኣለኹም ዶ፡ ሽዑ እቲ ክታቦት ሕጂ ኣይትግበሩ። እቲ ክታቦት ሽዑ ብዝተኸለኩም ኣብ ቀረብ ግዜ ግበሩ።

ጥንስቲ እንተ ኹይነ ወይ ክጠንስ እንተ ደለዩ እንታይ ክገብር ኣለኒ፡ ክትጠንሲ መዲብኪዶ ኣለኒ፡ ሽዑ ብዝተኸለከ መጠን ቀልጢፍኪ ተኸተቢ። ድሮ ጠንሲ ዲኹ፡ ቅድሚ ጥንሲ ገና ክታቦት ኣይተወሃብክን ኔርኪ ዲኹ፡ ሽዑ ካብ 12 ሰሙን ጥንሲ (ንኣብነት ካብ 2ይ ሲሶ ናይ ጥንሲ እዋን) ክትኸተቢ ንመኽረኪ። ብመሰረት ዋላ ብኣጋኡ ኣብ ጥንሲ ይከኣል እዩ። ጥንስቲ እንተ ኹንኪ ወይ ክትጠንሲ እንተ መዲብኪ ብዛዕባ ክታቦታት ከኣ ሕቶታት እንተ ኣልዩኪ ንሓኪምኪ ወይ ንመሕረሲትኪ ኣዘራርብዮም።

እቲ ክታቦት ከመይ ይሰርሑ፡

መርፍእ ኣብ ላዕሊዎም ምናት ክትወሃቡ ኢኹም። ድሕሪ ቀዳማይ ክታቦት ገና ን15 ደቐቕ ንምዕዛብ ኣብ ዘለኹምሉ ቦታ ጽንጡ። ድሕሪ እቲ ካልኣይ ክታቦት 5 ደቐቕ ምጽናሕ እኹል እዩ።

ክንደይ ግዜ ክኸተብ ኣለኒ፡

ንመሰረታዊ ውሕስነት/ብደነ ብልምዲ ክልተ ክታቦታት ይደሊ። እቲ ካልኣይ ክታቦት ዳርጋ ኣርባዕተ ሰሙናት ድሕሪ'ቲ ቀዳማይ ክታቦት ክትገብርዎ ትኸእሉ። ክልተኣም ክታቦታት ግብር ኢኹም። ድሮ ተረጋገጸ ልበዳ ኮሮናቫይረስ እንተነበረኩም፡ ንመሰረታዊ ውሕስነት/ብደነ ጥራይ ሓደ ክታቦት ብባእታ mRNA ክትገብሩ ይደልዩኩም።

ብፍላይ ነቶም ስርዓተ ምክልኻል ሕማም ኣዝዮም ዝደኸሙ ተኣፈፍቲ ሰባት ካብዚ እተፈልዩ ኢዩ፡ ንሓኪምካ/ኪ ሓበሬታ ሕተት/ቲ።

ንኹሎም 12 ዓመትን ካብኡ ንላዕሊ ዝዕድሚኦም ሰባት፡ ምሉእ መሰረታዊ ብደነ ምስተማለኣ ወይ ምስተፈጸመ፡ ካብ ድሕሪ 4 ወርሒ ንንዮ ዘሎ እዋን ጀሚሮም ተወሳኺ መሓደሲ ክታቦት ክኸተቡ ንመክር ("mRNA ባእታ ዘለዎ መሓደሲ ክታቦት" ዝብል መሓበሪ ወረቐት ረኣ)።

እቲ ክታቦት ከመይ ጌሩ ክከላኸለሉይ፡

ኣካላትኩም ኣንጻር ኮቪድ-19 ዝኸውን ሓለዎ የማዕብል። እዚ ድሕሪ'ቲ ካልኣይ ክታቦት ክሳብ ሓደ ወይ ክልተ ሰሙናት ይወስድ። እቲ ክታቦት ንጸረ-ኣካልኩም/ መከላኸሊኹም ይደልድሎ። ኣካላትኩም ኣንጻር'ቲ ቫይረስ ንክቐለስ ይሕግዝ እዩ። ርክሳ ብርቱዕ ኮቪድ-19 ንክትቐበሉ ሽዑ ኣዝዩ ክጎድል እዩ።

እዚ ምፍላጥ ኣገዳሲ እዩ፡ ክታቦት ካብዞም ኣብዚ እዋን ዘለዉ ዓይነታት ቫይረስ ዳርጋ ኣይከላኸለልካን እዩ። ጥራይ ቀቕድሚ ብቫይረስ ምልክቱ ወይ ኣብ ልኡም ከይዲ ሕማም እዩ ዝከላኸለልካ። ተኸትብኩም ከለኹም ከማን ኮቪድ-19 ክሕዘኩም ይኸእል እዩ።

እቲ ክታቦት ከመይ ከምዝሰርሑ፡ ኣብዚ ቀረብ ሓበሬታ ትረኸቡ፡ www.foph-coronavirus.ch/mrna

እቲ ክታቦት ንክንደይ ግዜ ይከላኸለሉይ፡

mRNA ዘለዎ ክታቦት ካብ ከቢድ ሕማም ኮቪድ-19 ናብ ሆስፒታል ከይንኣቱ ጽቡቕ ምክልኻል ይኹነና እዩ። ምስዞም ኣብዚ እዋን ዘለዉ ዓይነታት ቫይረስ ግን፡

እቲ ምክልኻል ዓቕሚ ናይ መሰረታዊ ውሕስነት/ብደነ ቀልጢፍ እዩ ዝንኪ። ንኹሎም 12 ዓመትን ካብኡ ንላዕሊ ዝዕድሚኦም ሰባት፡ ምሉእ መሰረታዊ ብደነ ምስተማለኣ ወይ ምስተፈጸመ፡ ካብ ድሕሪ 4 ወርሒ ንንዮ ዘሎ እዋን ጀሚሮም ተወሳኺ መሓደሲ ክታቦት ክኸተቡ ንመክር። እቲ መሓደሲ ክታቦት

ነቲ ምክልኻል ኣንጻር ከቢድ ከይዲ ሕማም ኮቪድ-19 የናውሑን የበርትዖን («ባኦታ mRNA ዘለዎ መሕደሲ ክታበት» መዘኻኸሪ ጽሕፍቲ ርኣ)።

ብሰንኪ'ቲ ክታበት ኮቪድ-19 ክከዘኒ እኸእል ዶ።

አይፋል። በቲ ክታበት ኮቪድ-19 ኣይሕዘኩምን እዩ።። ኣብቶም ባኦታታት ክታበት ኮሮናቫይረሳት የለውን።

ድሮ ምስቲ ኮሮናቫይረስ ተለቢዶ እንተነበርኩስ ክኸተብ ኣለኒ ዶ።

ዋላ ድሮ ልበዳ ምስቲ ኮሮናቫይረስ እንተነበርኩም፣ ክታበት ምግባር ጠቓሚ እዩ። ብመሰረት ድሕሪ ልበዳ ንነዊሕ ግዜ ካብ ሓድሽ ልበዳ ተከላኺልኩም ኢኹም። ንክንደይ ግዜ ፍሉጥ ኣይኮነን። ንሕና ክታበት ክሳብ ሽዱሽተ ወርሒ ድሕሪ እቲ ልበዳ ንመኻረኩም ኢና፣ ብዝተሓሸን ብዝነውሑን ምእንቲ ተከላኺልኩም። ብዝተኻእለ መጠን ኣብ ውሽጢ ሰለስተ ወርሒ ድሕሪ ልበዳ ተኸተቡ ኢኹም። ካብ ኣርባዕተ ሰሙን ድሕሪ ዝተረጋገጸ ልበዳ ኮሮናቫይረስ ብልሙድ ሓደ ባኦታ ክታበት እኹል እዩ። እቲ ካልኣይ ባኦታ ክታበት ክውገድ ይከኣል።

ጉድናዊ ሳዕቤናት ኣለው ዶ።

እዚ ክታበት ካብዝፍቀድ ኣትሒዞ ቢልዮናት ሰባት በዚኣም ባኦታታት ክታበት ተኸቲቦም። ጥቕሚ ናይቲ ክታበት ካብቲ ሓደግኡ ብርግጽ ኣዘዩ ይልዕል። ኣብ ኩሉ ክታበት ጉድናውያን ሳዕቤናት ክቕልቀሉ ይኸእሉ። ዝበዝሕ ግዜ ድኹማት ወይ ማእከላውያን እዮም ከምኡ'ውን ቀልጢድም ይሓልፉ። ብርትዕ ዝበሉ ጉድናዊ ሳዕቤናት ኣዘዮም ሳሕቲ እዮም። ብኸምኡ ኣብ ንጽላት ሰባት ብቐጥታ ድሕሪ mRNA ዘለዎ ክታበት ኮቪድ-19 ክሳብ ክብድ ዝበለ መልሲ ኣለርጂ በጺሑ። ሳሕቲ እንተ ዘይኮይኑ ነድሪ ጭዋዳ ልቢ ወይ ፕሪከርዳዩም ኣብ ውሽጢ 14 መዓልቲ ይርኣ ኢዩ እዚ ድማ መብዛሕትኡ ግዜ ፈኩስ ኢዩ ነይሩ ብግጥኡ ክሕከም ድማ ይኸእል ኢዩ። ኣብ ትሕት 30 ዓመት ዝዕድሚኡም ውልቀ-ሰባት ከምዚ ዝኣመሰሉ ነድሪ ብተደጋጋሚ ድሕሪ እቲ ሞደርና ዝብሃል ክታበት ይርኣ ኔሩ። ስለዚ ትሕት 30 ዓመት ዝዕድሚኡም ሰባት ፕሬዘር/ቢዮኤንቴክ(Pfizer/BioNTech) ዝብሃል ክታበት ብምውሳድ መሰረታዊ ውሕሰነት/ብያነ ከማልኡ ይምረጹ። እዚ ዝስዕብ ንክልቲኡ ክታበታት ዝምልከት ኢዩ፣ ኮቪድ-19 ዝብሃል ክትክን ዘምጽኦ ረብሓታት ካብቲ ንመንእሰያት እውን ከይተረፈ ከጋጥሞም ዝኸእል ሓደጋታት ከምዝልዕል ንጹር ኢዩ። ነድርታት ጭዋዳ ልቢ ወይ ሳንጣ ልቢ እንተላይ ድሕሪ ልበዳ ምስ ኮሮናቫይረስ ይቕልቀሉ። ብዝተረፈ ክሳብ ሕጂ ንብርቱዓት ጉድናዊ ሳዕቤናት ዝምልከቱ ግንዛበታት የለውን። ከምዚ ዚኣመሰሉ ጉድናዊ ሳዕቤናት ኣብ ውሽጢ ውሑዳት ኣዋርሕ ድሕሪ'ቲ ክታበት ምስተጸበኻ። ኪኣላታት ዝኾኑ ምልክታት ኣዕርዮም ይዕዘቡ።

ኣየኖት ጎድናውያን ሳዕቤናት ክህልዉ ይኸእሉ።

እቲ ዝተኸተበሉ ቦታ ኣብ ምናት ቀይሕ ይኸውን፣ የቀንዙ ወይ ይሕብጥ እዩ።

- ቃንዛ ርእሲ
- ድኻም
- ቃንዛ ጭቓዳን መሓውርን
- ሓፈሻውያን ምልክታት ከም ምንቅጥቃጥ ቁሪ፣ ስምዒት ረስኒ ወይ ፈኪስ ረስኒ
- እዚኣም ጎድናውያን ሳዕቤናት ድሕሪ ምኽታብ ብዘሕ ግዜ ይቕልቀሉ። ኣካላት መከላኸሊ ኣንጻር'ቲ ሕማም ዝሃነጽ ከምዘሎ የርእዩ።

ኣለርጂ ምስ ዝስዕብ ብቐጥታ ድሕሪ'ቲ ክታበት ንኣብነት ክሳብ ብርትዕ ዝበለ ሕብጥ፣ ምቕያሕ፣ ምስሓይ ወይ ክሳብ ጸገማት ምስትንፋስ ይመጽእ።

ቀንዲ ምልክታት ነድሪ ጭዋዳ ልቢ ቃንዛ ኣፍ ልቢ፣ ሕጽረት እስትንፋስ ከምኡውን ብርቱዕ ህርመት ልቢ ኢዩ። እዚ መብዛሕትኡ ግዜ ኣብ ውሽጢ 2 ሰሙን ድሕሪ ክታበት የጓንፍ። ኣብ ከምዚ ዚኣመሰሉ ምልክታት ብቐጥታ ንኣኪምኩም ተወከሱ።

ጎድናውን ሳዕቤናት ንክንደይ ግዜ ክጸንሑ ይኸእሉ።

እዘም ጉድናዊ ሳዕቤናት ብልምዲ ድሕሪ ቅሩብ መዓልታት ክጠፍኡ እዮም። ድሕሪ ሓደ ሰሙን ገና ጉድናውያን ሳዕቤናት ኣለውኹም ዶ። እናገደዱ ይኸዱ ዶ። ወይ ትስክፍ ዲኹም፣ ሽዑ ምስ ሓኪምኩም ተዘራረቡ ኢኹም።

ክታበት መን እዩ ዝኸፍሉ።

እቲ ክታበት ንዓኹም ነጻ እዩ። መድሕን ጥዕና ክፋል ናይቲ ክታበት ይኸፍል። መንግስትን ካንቶናትን ነቲ ተረፍ ይኸፍልዎ።

እቲ ክታበት ወለንታዊ ድዩ።

እው። ክታበታት ኣብ ስዊዘርላንድ ብድልዎትካ እዩ።

ቀጻሊ ሓበሬታ ኣበይ ክረክብ።

ቀጻሊ ሓበሬታ ብዛዕባ ክታበት ኮቪድ-19 ኣብ መርበብ ኢንተርነት ናይ BAG ትረኽቡ፣ www.foph-coronavirus.ch/vaccination ወይ ንኣኪምኩም ሕተቱ። ወይ ኣብ ቤት-መድሃኒትኩም/ፋርማስትም።